

Ambtelijk secretariaat
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

Aan: College van B&W van de gemeente Apeldoorn

T: 06 28 31 49 35
E: clientenraden@apeldoorn.nl

CC: Antonie de Vlieger

Datum: 19 december 2016
Uw brief d.d.: 19 oktober 2016
Ons kenmerk: VWI-WMO 1612-01

Betreft: Advies op de Transformatieagenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2016 - 2020

Geacht College,

De Adviesraad Wmo Apeldoorn (Wmo-raad) en de Adviesraad VWI (VWI-raad) spreken hun waardering uit over de Transformatieagenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2016-2020. De deelname aan de regionale projectgroep is als bijzonder zinvol ervaren. Hierdoor heeft de Wmo-raad in een vroegtijdig stadium haar aandachtspunten kunnen inbrengen. Ook de op meerdere momenten uitgevoerde consultatie van grote groepen cliënten heeft bijgedragen aan een onderbouwde en evenwichtige visie op de toekomst van voorzieningen tbv Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Uiteindelijk heeft ook de VWI-raad haar bijdrage geleverd op het terrein van inkomen, dagbesteding en werk.

De beide raden komen in hun eindoordeel tot de volgende adviezen:

- A. In het algemeen kan gesteld worden dat de agenda intentioneel is en de werkplannen in uitwerking van concrete doelen en termijnen zal moeten voorzien.
- B. De opzet in vijf thema's verdient lof. Wel zou nog meer benadrukt kunnen worden dat de thema's geen hiërarchie kennen. De prioriteit is cliëntafhankelijk.
- C. Hfdst 4 beschrijft de Zorginfrastructuur in de wijk en stelt dat de keuze valt op een wijkgerichte GGZ. Recent onderzoek vertoont een verontrustende stijging van gevolgen van wijkgerichte jeugdzorg: het aandeel crisisopnamen is gestegen van 30 naar ruim 70 %. Dit wordt toegeschreven aan te beperkte deskundigheid en preventie op wijkniveau. Wij beschouwen deze constatering als een belangrijk signaal voor het wijkgericht organiseren van de inzet voor BW en MO. Geadviseerd wordt de voorwaarden en mogelijkheden voor een decentrale aanpak goed te onderzoeken. Goede centrale dienstverlening is beter dan inadequaate decentrale aanbod.
- D. De Sociale Wijkteams spelen een belangrijke rol in de wijkgerichte zorginfrastructuur. Dat kan alleen als er voldoende deskundigheid en tijd beschikbaar is in die teams en de inzet niet meer beperkt blijft tot multi-problem-gezinnen. Wij adviseren daar zorgvuldig op toe te zien.
- E. De mogelijkheid voor een cliënt om in een slechte periode een beroep te doen op een terugvalvoorziening, wordt zeer op prijs gesteld. Ongerustheid over het nog beschikbaar zijn van de woning als de opvang voorbij is, kan ertoe leiden dat cliënten het beroep hierop (te) lang uitstellen. De adviesraad adviseert hier in overleg met de woningcorporaties te onderzoeken hoe dit effect kan worden voorkomen.
- F. In paragraaf 4.3 wordt gesteld dat het gemeentelijke systeem van administreren e.d. belemmerend werkt voor het opvangen van fluctuaties in ureninzet door zorgaanbieders. Er zijn echter veel meer belemmerende systemen dan die van de gemeente alleen. Wij bepleiten om in voorkomende gevallen, enige vrije ruimte om afstemming en niet-cliëntgebonden inzet mogelijk te maken voor behandeling of begeleiding van de cliënt, als professionals dat nodig achten.
- G. Paragraaf 5.2 behandelt het informeren van de wijk over een nieuwe bewoner. Wij beschouwen de wijk als een veel te grote schaal (bijvoorbeeld de wijk De Maten heeft ong 31000 inwoners). Wij adviseren het begrip wijk in deze te vervangen door het begrip woonomgeving.

- H. Paragraaf 6.2 beschrijft de Opstapregeling. Cliënten ervaren de toegang als bedreigend en stigmatiserend. Er worden naar hun mening meer privacy-gevoelige gegevens gevraagd dan naar hun mening noodzakelijk is wat bovendien in strijd zou zijn met de Wet op de Privacy. Wij adviseren deze procedure te herzien met behulp van ervaringsdeskundige(n).
- I. Het hebben of verwerven van betaald werk is niet voor alle GGZ cliënten een bereikbaar doel. Een zinvolle dagbesteding al dan niet arbeidsmatig kan een gelijkwaardig alternatief zijn.
- Wij adviseren in dit kader de groen gearceerde quote op pag. 13 van de transformatieagenda : 'betaald werk is nodig om eigen waarde en zelfredzaamheid te bevorderen' te veranderen in : 'betaald werk en/of dagbesteding zijn nodig om eigen waarde en zelfredzaamheid te bevorderen'.
- Het re-integratieproces wordt door cliënten geregeld als stressvol en bedreigend ervaren vanwege de tijdsdruk, vereiste inzet en de focus op resultaat. Wij adviseren ervaringsdeskundigen in te zetten bij het re-integratieproces en de mogelijkheden van de cliënt leidend te laten zijn in het beoogde resultaat.
- J. De raden onderschrijven de constatering in de Transformatieagenda dat de financiële situatie van GGz-clieënten veelal kwetsbaar is. Bovendien lijkt de zwaarte van de financiële problemen toe te nemen.
- We lezen dat de aanbevelingen uit het Nibud-Zorgbelang onderzoek in de vorm van actiepunten in een concreet voorstel aan B&W worden voorgelegd. De beide adviesraden adviseren om hier op korte termijn uitvoering aan te geven.
- De overgang van beschermd naar zelfstandig wonen kent eerder remmende dan stimulerende prikkels. Wij adviseren de gemeente in overleg met aanbieders en cliënten actief te onderzoeken hoe dit perspectief kan verbeteren.
- De raden adviseren om het (keuken) tafelgesprek meer integraal te voeren; gezamenlijk door een Wmo-consulent en een medewerker van het Activerium, teneinde de inkomenssituatie en mogelijke conclusies daaruit, te betrekken in de toegankelijkheid van voorliggende voorzieningen..
- De mogelijkheid om bij de toegang gebruik te maken van de aanwezige regeling om (indien noodzakelijk) vrijstelling van eigen bijdrage aan te vragen moet aan cliënten duidelijk worden gemaakt.
- De groepen 1 en 2 (hoofdst.2.2.1) kunnen via hun maatwerkvoorziening 0,33 uur per week financiële begeleiding krijgen. De gemeente gaat erop toezien dat hieraan wordt vormgegeven. Wij adviseren groep 3 i.p.v. groep 1 hiervoor in aanmerking te laten komen. Bij groep 4 adviseren wij ook hier financiële begeleiding een structureel onderdeel uit te laten maken van de ondersteuning. Het niet betalen van energierekeningen of andere vaste lasten kan zo misschien vroegtijdig worden voorkomen.
- De pilot om een half jaar voor uitstroom de cliënt door een sociaaljuridisch medewerker voor te laten bereiden op het zelfstandig wonen lijkt een goede keus. Omdat aanbieders aangeven dit al te doen adviseren wij dit met hen af te stemmen, opdat voorkomen wordt dat er onnodig een nieuwe hulpverlener wordt ingezet.
- Woningen in de laagste huurcategorie zijn vaak niet de meest energiezuinige en geven de bewoners ongewild extra financiële lasten. Wij ondersteunen het idee om hierover met de corporaties in gesprek te gaan om dit probleem duurzaam op te lossen.
- De bijzondere bijstand kent de regeling van vergoeding van extra stookkosten vanwege medische redenen. Wij adviseren om te onderzoeken of extra stookkosten vanwege medisch-sociale redenen ook in aanmerking zouden kunnen komen als financiële compensatie zolang de woningen niet geïsoleerd zijn.
- Op een aantal ontmoetingsplekken worden financiële voorlichtingspreekuren gehouden. Wij adviseren dit uit te breiden naar in ieder geval alle ontmoetingsplekken met ster. Daarnaast zien we een meerwaarde in een laagdrempelige inloopfunctie GGz waar financiële voorlichting één van de activiteiten zou kunnen zijn. Bij voorbeeld door ervaringsdeskundigen.
- Binnen de algemene voorzieningen adviseren wij ook sport te integreren zodat cliënten zonder eigen bijdrage maar tegen kostprijs kunnen sporten op een manier die bij hun beperking past. Daarnaast bestaat bij een aantal cliënten de behoefte toegang te hebben tot kunst en cultuur. Wij adviseren daarvoor mogelijkheden te onderzoeken, resp. in te voeren.

K. In het algemeen onderschrijft de Wmo-raad de in de agenda verwoorde intenties (en daarmee de keuze voor de koers van de commissie Dannenberg). Cruciaal is echter de implementatie; de concrete uitwerking in werkplannen en de daaropvolgende uitvoering. Wij zullen die fasen met belangstelling volgen.

Tot slot wensen de adviesraden u veel wijsheid en succes bij het realiseren van de uitwerking van de transformatieagenda. Wij blijven graag op dezelfde prettige wijze betrokken bij het proces.

Daarbij zijn wij graag bereid indien gewenst, dit advies mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

H.J.H.J. van den Hout
Voorzitter Adviesraad VWI

J. Wesselink
Voorzitter Adviesraad Wmo